

Elcertifikat ska ge mer förnybar el

Syftet med elcertifikaten är att öka produktionen av el från förnybara energikällor med 10 TWh från 2002 till 2010.

Detta är en kraftig höjning av ambitionsnivån jämfört med 1997 års energipolitiska beslut.

Då var ambitionen att öka andelen förnybart med 1,5TWh på fem år, det vill säga 0,3 TWh per år. Om det visar sig att det går lättare än väntat kan regeringen komma att höja målet ytterligare till 15 TWh till år 2012.

Tydligare spelregler

Merkostnaden för den förnybara elen ska lyftas ut ur statsbudgeten och fördelas på alla elanvändare. Ett skäl till detta är att göra reglerna mer stabila och oberoende av det statsfinansiella läget och de förhandlingar som regelbundet uppstår om hur statens pengar ska användas. Detta bör minska risken för banker och andra finansörer som investerar inom energiområdet. De stöd som finns idag avvecklas samtidigt som de som köper el tvingas att betala kostnaden för en ökad elproduktionen med förnybara energislag.

Effektivare produktionssystem

Med elcertifikaten ska olika förnybara energislag konkurrera med varandra för att på så vis främja ett effektivt produktionssystem. Den så kallade 9-öringen

en till småskalig produktion (under 1500 kW) tas bort. Miljöbonusen trappas ner från 19 öre per kWh 2003 till 5 öre per kWh 2009. Därefter tas den bort helt. För att inte nybyggnad av de dyraste energislagen ska upphöra så införs nya stödformer för till exempel större vindkraftprojekt.

Alla blir kvotpliktiga

Alla som producerar förnybar el får ett elcertifikat för varje MWh el som produceras. För att skapa efterfrågan på dessa elcertifikat måste elleverantörer och elanvändare köpa ett visst antal certifikat i förhållande till den el som användaren har förbrukat, detta kallas kvotplikt. Stora kunder kan köpa el och elcertifikat direkt från producenten. Elleverantörer sköter kvotplikten för de mindre kunder som inte anmäler att de vill köpa direkt. Kost-

naden för elcertifikaten förs över till elkunderna via elräkningen där den tydligt ska visas som en egen post.

Elintensiv industri får också kvotplikt, men den blir noll till att börja med. Reglerna för hur elintensiv industri ska hanteras utreds för närvarande.

Förnybar el syns på elräkningen

För övriga användare ska kvotplikten år 2003 vara 6,7 procent, det vill säga så stor del av förbrukad/fakturerad el ska vara förnybar el. Varje år kommer kvoten att ökas för att 2010 vara 15,6 procent. Kostnaden för ett certifikat beräknas bli mellan 120-150 kr. För slutkunden beräknas under 2003 kostnaden bli 1,0-1,25 öre per kWh använd el. Denna kostnad ska specificeras

på elräkningen.

Marknaden sätter pris på certifikaten

Priset kommer att avgöras av tillgång och efterfrågan. I ett inledningsskede kommer staten att garantera producenterna ett lägsta pris. För 2003 ligger det på 60 kr per certifikat, vilket motsvarar 6 öre per kWh. Prisgarantin kommer att sänkas varje år och försvinna helt år 2008. Det finns också en högsta gräns som styrs av den straffavgift som drabbar de elleverantörer och elanvändare som inte köpt så många certifikat som de skulle gjort enligt sin kvotplikt.

Kraftvärme väntas öka

Profu har på uppdrag av Elcertifikatsutredningen räknat på konsekvenserna av det nya systemet. Några av slutsatserna är att biokraftvärme får en dominerande roll i systemet, särskilt inledningsvis. Kraftvärmeanläggningar som kan byta bränsle utan kostnad kan växla mellan att vara med i certifikatsystemet och att stå utanför, ena året kan de använda biobränsel och ett annat år kan de använda kol.

Småskalig vattenkraft och kraftvärme baserad på avfall får en god konkurrenskraft.

Internationell samordning på sikt

Flera länder håller på att utveckla elcertifikatsystem för att främja elproduktion med förnybara energikällor, bland annat Belgien, Danmark, Italien, Nederländerna, Storbritannien och Österrike. Däremot har Frankrike, Spanien och Tyskland valt system med fast pris för att stödja el från förnybara energikällor. EU ställer krav att alla medlemsländer ska ta fram system för att kunna

forts sid 14

Tidplan för införandet av elcertifikat 2001

Oktober Elcertifikatsutredningen klar

2002

Februari Lagrådsremiss till lagrådet
Lagrådet har avgörande synpunkter på hanteringen av elcertifika ut skattesympunkt och bokföringsmässigt.

Mars Energi propositionen
Elcertifikat ingick endast översiktligt. Mål om 10 TWh ny förnybar el 2010.

Juni Departementsstencil (utredning av Näringsdep.)

November Regeringen beslutar att lämna lagrådsremiss till lagrådet

December Lagen lämnas till lagrådet för remissbehandling (texten blir offentlig)

2003

Januari Proposition om lag om elcertifikat läggs fram till Riksdagen

Mars Beslut av Riksdagen, därefter beslut av regeringen om förordningen

April Beslut av energimyndighetens styrelse om föreskrifter

Maj Elcertifikatsystemet träder i kraft

Juni De första certifikaten utfärdas och handeln med elcertifikat kan börja.

Sala Heby och Ena Kraft är två biobränsleeldade kraftvärmeverk som kan sälja elcertifikat till hugade spekulanter.

forts från sid 13

garantera ursprunget av el producerad av förnybara energikällor. Detta ska vara klart senast den 27 oktober 2003. I EU-direktivet om förnybar el framgår att EU kommer att tillåta olika stödregler några år till men på sikt kommer kraven att höjas för att reglerna ska harmoniseras. Senast 2005 ska kommissionen lägga fram en rapport om hur de olika systemen fungerar tillsammans.

Svenska certifikat säljs till Holland

Ett internationellt frivilligt system för handel med elcertifikat startades 1999. Det kallas RECS

(Renewable Energy Certificate System) och började med Holland, Danmark, England. Idag är 11 länder aktiva med totalt 90 aktiva medlemmar. Från Sverige deltar 15 medlemmar, däribland följande: Birka Energi, Dala-Kraft, Eurowind, Fortum, Gränninge, Jämtkraft AB, Tekniska verken i Linköping AB, Sala-Heby Kraftvärme AB, SCA, Skellefteå Kraft, Svenska Kraftnät, Sydkraft, Vattenfall. Via dessa medlemmar finns ett 80-tal anläggningar som är godkända för att ingå i RECS-systemet. En testperiod startade 1 januari 2001. Sedan dess har i Sverige totalt cirka 1,5 miljoner certifikat

utfärdats. Av dessa har ungefär 700 000 omsatts, vilket motsvarar cirka 0,7 TWh. Totalt har 6 miljoner certifikat utfärdats i Europa och av dessa ha 1,5 miljoner certifikat omsatts. Det innebär att svenska aktörer står för cirka hälften av omsättningen hittills. Hälften producerades med vattenkraft och större delen av den andra hälften med bioenergi.. Andra stora aktörer är Norge, Finland och Tyskland. Omsättningen har möjliggjorts genom att Holland som enda land köper certifikat från andra länder. Testperioden har kostat cirka 2 miljoner Euro varav hälften har finansierats av EU.

Endast svenska certifikat i Sverige

Elanvändarna, de kvotpliktiga i Sverige, kommer inte tillåtas att köpa certifikat från andra länder för att uppfylla sin kvotplikt. I alla fall inte till att börja med. Detta för att hindra att svenska elanvändare främjar förnybar energi i andra länder. Investeringarna ska styras till Sverige. På sikt är det dock meningen att det ska bli möjligt med internationell handel av certifikat. I dagsläget är det oklart hur detta ska gå till.

Anders Haaker

Myndigheternas ansvarsområden

Energimyndigheten

- Godkänna anläggningar
- Lösa in certifikat till garantipris
- Registrera kvotpliktiga
- Kontrollera deklarerationer
- Annullera använda certifikat
- Besluta om sanktionsavgifter
- Bevaka, analysera och informera

Svenska kraftnät

- Utfärda certifikat
- Kontoföra certifikat
- Redovisa överföringar av certifikat
- Redovisa medelpris på certifikat

Vilka energislag är berättigade till elcertifikat

- Solenergi
- Vindenergi
- Vattenkraft (viss)
- Bioenergi (viss)
- Vågenergi
- Geotermisk energi

De exakta definitionerna av vilka bränslen som ska vara berättigade för certifikat görs inte i lagtexten utan i förordningen som beslutas av regeringen. I dagsläget (november) är det alltså inte klart om torv som används för elproduktion ger elcertifikat. I Olof Johanssons torvutredning som presenterades den 1 november föreslås dock att torven ska ge elcertifikat.